

Zoek de 11 verschillen

De opvoeding van de kinderen van Clovis (1861)

Bart den Uyl is redacteur van Kleio.
Niels Voogt is grafisch ontwerper.

1 Sir Lawrence Alma-Tadema. *Education of the Children of Clovis*. Sotheby's Online Catalogue: <http://www.sothebys.com/en/auctions/ecatalogue/2011/19th-century-european-art-n08783/lot.64.html>.
2 Wim Blockmans en Peter Hoppenbrouwer. *Eeuwen des onderscheids. Een geschiedenis van middeleeuws Europa* (Amsterdam 2004) p. 53.

De Friese schilder Lourens Alma-Tadema (1836-1912) maakte tal van schilderijen met een historisch thema. Hij zou er wereldberoemd en miljonair mee worden. Alma-Tadema studeerde in Antwerpen. *De opvoeding van de kinderen van Clovis* was zijn eerste grote werk en gaf de vijfentwintigjarige schilder internationale bekendheid.¹

Centraal op het schilderij zien we koningin Clothilde (ca. 480-545) de vrouw van de beroemde Merovingische vorst Clovis (ca. 466-511). Gezeten op een troonachtige zetel bekijkt ze haar kinderen die oefenen met bijwerpen. Wie goed kijkt, ziet op de muur achter Clothilde een kruis getekend. Dat is niet toevallig. Volgens de bisschop Gregorius van Tours (ca. 538-594) zou het Clothilde zijn geweest die Clovis had overgehaald zich te bekeren tot het christendom. Haar leven was daarmee zo vroom dat ze na haar dood heilig werd verklaard.

Vooraan zien we de oudste zoon van de koningin, Chlodomer. Zijn eerste bijworp raakte het hout net buiten de roos. In volle concentratie mikt hij zijn tweede. Het bijgooien was geen kinderspel. De koningin had haar kinderen bevolen wraak te nemen op Gundobad, de koning van Bourgondië, die haar ouders had vermoord. De soldaten achter Chlodomer taxeren de prestaties van de jonge bijwerper. De voorste krijger, met zijn arm leunend op een rond schild, kantelt zijn hoofd. Zijn blik volgt de baan van de aanstaande worp. De jongere zoon Childebert kijkt ondertussen toe. De werpbijl in zijn handen suggereert dat hij straks een poging moet wagen. Naast de koningin zien we een derde zoon, Clotarius, toekijken. Hij is duidelijk nog te jong. Zijn moeder heeft een beschermende arm om hem heen geslagen.

De kinderen op het schilderij zijn nog jong, maar op latere leeftijd zouden ze het inderdaad opnemen tegen de Bourgondiërs. Met het ombrengen van de zoon van Gundobad kregen ze de door hun moeder gewenste wraak. Nog weer later zouden ze ook de wapens tegen elkaar opnemen. Chlotarius, de jongste, zou daarbij aan het langste eind trekken en over het gehele Frankische Rijk heersen. Koning Clovis, de vader van de jongens, staat niet op het schilderij. Het was Clovis die in 486 de laatste Romeinse generaal in Gallië versloeg. Het Romeinse gezag in Gallië was daarmee definitief verdreven. Toch presenteert Alma-Tadema het hof van de Merovingers niet als de barbaren waar sommigen hen voor houden. De Merovingers zijn juist goed gekleed en beschaafd uitgebeeld. Het gezelschap zien we tussen de Korinthische zuilen, waarmee ze in een eeuwenoude Romaanse traditie worden geplaatst. Zo zagen de Merovingers dat vermoedelijk ook graag, ze probeerden in allerlei opzichte de Romeinen te imiteren.²

De bekering tot het christendom werd Clovis' belangrijkste nalatenschap. De vorsten in deze streken bleven christelijk. Aangemoedigd door de macht en de rijkdom van de kerk. In zekere zin was de Belgische koning Leopold, die het schilderij won in een loterij, daarom ook schatplichtig aan Clovis en Clothilde en hun kinderen. Net als die andere machtige koningin, Victoria van Engeland, die Alma-Tadema op het hoogtepunt van zijn roem tot ridder sloeg. ■

Bij deze afbeelding en tekst is extra lesmateriaal gemaakt. Bekijk het op vgnkleio.nl/lesmateriaal. Op de website staat ook de oplossing.

Histocrypto

Deze afbeeldingen zijn cryptische aanwijzingen. Welke historische persoon zoeken we? Stuur het antwoord vóór 6 juni naar redactie@vgnkleio.nl. Vergeet niet uw adres erbij te vermelden! Meedoen kan ook via de website www.vgnkleio.nl.

Het antwoord op de histocrypto van *Kleio 2* was: het zijn allemaal gevangenis (Tower of London, Colditz, Robbeneiland, Alcatraz). De winnaars zijn Frank Groeliken en Kirsten Nijhof uit Utrecht. Zij winnen de boekenbon van 20 euro. Gefeliciteerd!